

DOMOV

S. Pn. Licealna knjižnica
Poljanska c. 2 drž. gim.
Ljubljana

Oglaš:

Za 1 mm x 60 inseratnega stolpca mali 80 vinarjev,
uračni 1'20 K, poslano, posmrtnice in reklame 2 K.
Večkratne objave popust.

Izhaja vsak petek.

Upravišтво „Domovine“ v Ljubljani, Sodna ulica 6.
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva c. 16, Tel. 72.

Naročnina:

Mesečno 3 K, četrtletno 9 K, polletno 18 K,
celoletno 36 K.

NALOŽI SVOJ PRIHRANEK V DRŽAVNO POSOJILLO, KER SE TI BO OBRESTOVALO PO 7 %! TAKO VISOKIH OBRESTI NE PLAČUJE NOBEN DRUG DENARNI ZAVOD.

S PODPISOM DRŽAVNEGA POSOJILA BOŠ PO SVOJI MOČI PRIPOMOGEL, DA SE IZBOLJŠA NAŠ PROMET. Z IZBOLJŠA-

NIM PROMETOM SE BO NAJLAŽJE UBIJALA DRAGINJA IN SE BO POSPEŠEVALA IZVOZNA TRGOVINA, KAR BO PRIPOMOGLO K IZBOLJŠANJU NAŠE VALUTE.

V DRŽAVNEM POSOJILU JE TOREJ PRIHRANEK POPOLNOMA VAREN, KER JAMČI ZA POSOJILLO DRŽAVA.

Rožičke kažejo.

Preteklo nedeljo je imel v Ptuj dr. Korošec shod, na katerem je začel slovenski javnosti kazati rožičke. Klical je na maščevanje in žugal s kaznijo za vse one, ki danes nočejo trobiti v klerikalni rog. Izrekel je ob tej priliki krilate besede: **Za one osebe, ki sedaj divjajo proti našim ljudem, ne sme biti in ne bo pardona! V tem oziru mora kaznovana pravica biti slepa in brez srca!**

Dr. Korošec je danes vodja pobite armade, katere preostanki žive le še od jeze, hujškanja in varanja javnosti. Edino upanje za dr. Korošca je Protić. Kar je za staro devico nebesko kraljestvo, to je za klerikalno stranko avtonomija pod Protićevo zaščito. Ker Protića nihče več ne mara, se mora dr. Korošec potikati po farovžih ter hujskati že itak pobešeno duhovščino, namesto da bi svoje sposobnosti žrtvoval ureditvi in procvitu države. Žalostna in klaverna usoda za nekdanjega voditelja Slovencev in ministrskega podpredsednika Jugoslavije! Pri vsem tem dr. Korošec popolnoma pozablja na zgodovino svoje stranke, na narodna izdajstva in na lumparije svojih ljudi, ker sicer bi ne imel drznega čela nastopiti z žugajočo pestjo.

Dr. Korošec je zopet pokazal klerikalno beštijo v pravi naturi. Maščevalna je do skrajnosti, v maščevanju «slepa in brez srca», kakor pravi voditelj SLS sam. Ali ni bilo dr. Korošca groza zavžiti v ponedeljek pri sv. maši Kristusa, ko je v nedeljo tako ostudno pogazil temelj krščanstva? Sedaj šele se zopet vidi koliko boljši plemenitejši so liberalci in vsi oni, ki se v dejanjih drže nauka Kristusove ljubezni kot pa brezsrčni jezuiti, ki pridigajo to ljubezen, njihovo življenje pa je podobno hijeni, ki s slastjo trga tudi mrtvece. Dr. Korošec shod v Ptuj je pa tudi za vse, katerim je na srcu poštenost in svoboda, najboljši nauk, kako bi se moralo postopati s klerikalci. Ako bi po prevratu ne uganjali usodepolne kompromisne politike, bi danes klerikalcev več ne bilo. Ako bi se ravnali po dr. Korošču, bi ne smelo biti pardona za klerikalne lopove, ki so služili Habsburgovcem, denuncirali naše ljudi ter uganjali nad Jugoslovani izdajstva in grozodejstva. Kako čist zrak bi bil v Sloveniji, če bi se takrat «brez pardona» ravnalo s klerikalno svojatjo — «slepo in brez srca», kakor žuga sedaj dr. Korošec.

Klerikalci so zopet začeli kazati rožičke. Njihov greben raste, ker so liberalci raznih vrst tako nespametni, da se med seboj ravšajo, klerikalci se pa kot tretji smejejo. Klerikalci zlasti dvigajo glavo, ker jih podpirajo narodni socialisti in socialni demokratje s svojo noro politiko. Vse breme klerikalne maščevalnosti in brezobzirnosti so morali prenašati pred in med svetovno vojno liberalci. Deset- in desetletja so se krepko postavljali klerikalizmu v bran ter čuvali z velikimi žrtvami meščana in deželana. Po prevratu je vse hitelo, da snuje nove stranke, pri tem pa udriha po teh «prokletih demokratih». **Demokrati pa so vendarle še danes edini, ki jih ni strah, odkrito se boriti s klerikalci.** Vsi drugi so se več ali manj hinavsko potuhnil. Može so samo demokrati, če bi v Sloveniji teh ne bilo, bi klerikalizem še napredoval, namesto da propade. Potem bi tudi bilo kmalu konec glorie SKS., NSS. in drugih strank, katerih voditelji tako radi jemljejo v zakup vso politično pamet. To je treba enkrat odkrito povedati, da bo strah in sram tistih, ki neprestano pljujejo po demokratih, namesto da bi jih cenili in spoštovali. 40 poslancev je izbrala Slovenija za parlament, skoraj vse delo pa počiva na dveh ljudeh, na dr. Kukovcu in dr. Žerjavu. Drugi poslanci lepo postopajo, vlečejo dijete in se dobro imajo. Za slepilo volilcev se od časa do časa malo odkašljajo. Dr. Kukovec in Žerjav nimata miru ne podnevi in ne ponoči. Nenestano sta na nogah, zdaj v Ljubljani, zdaj v Beogradu, zdaj tu, zdaj tam in povsod sredi težkega in odgovornega vstvarjajočega dela za državo. Povrh vsega pa vživata za trud in požrtvovalnost še samo nehvaležnost. Res skrajni čas je že, da se odprejo oči volilcem in da začno soditi poslance po delu, ne po dolžini jezika. Ako ne bodo Slovenci v tem oziru prav kmalu krenili na boljšo pot, bo klerikalec res še «brez pardona» krišpal Slovence ter ga davil «slepo in brez srca» — kakor napoveduje dr. Korošec.

Zato pa: **Demokrati na delo! Zopet se bližajo težki časi. Političnih otročarij drugih strank je zadosti! Poživimo zopet stare naše organizacije in pokrepimo jih z novimi! Vzemimo na novo v roke podrobno politično delo po mestih in po vaseh! Zberimo vse, kar je pripravljeno odkrito iti v boj proti klerikalcem! Demokrati na delo!**

Potovanje naših kmetov po Srbiji.

Že zadnjič smo poročali, s kakim navdušenjem so sprejeli Beograščani slovenske kmete, ki so dospeli v Beograd, da od tam potujejo v dveh skupinah po Srbiji. Ena skupina je odpotovala v Valjevo, druga pa Smederovo. Obe skupini sta bili povsod sprejeti od Srbov brez razlike stanu, zlasti od srbskih kmetov, s toliko gostoljubnostjo in s takšnim navdušenjem, da ni nihče pričakoval. V Zatrežju, Obrenovcu, Valjevu, Nišu, Aradjelovcu, Oplenovcu, Banji itd., povsod so bili naši kmetje prijazno pozdravljeni in ponekod naravnost sijajno pogoščeni.

V Aradjelovcu sta prišli obe potujoči skupini slovenskih kmetov zopet skupaj. Od tam so slovenske kmete gostoljubni domačini na 42 vozeh popeljali proti Topoli, da se poklonijo velikemu osvoboditelju kralju Petru, ki počiva na hribu, stoječem poleg vasi Oplenac, v kraljevski rodinski grobnici, v kateri sta pokopana tudi ustanovitelj kraljevske rodbine Karadjordjevičev, Kara Djordje, (Crni Jurij), ki je bil priprost srbski kmet, in oče kralja Petra, knez Aleksander. Grobnica se nahaja pod cerkvijo sv. Andreje (sv. Andreja), ki je

krstni patron rodbine Karadjordjevičev (po srbskih običajih ima namreč vsaka rodbina svojega krstnega patrona). Slovenski kmetje so na sarkofag kralja Petra položili krasen venec z napisom: «Kralju Osvoditelju — slovenski kmetje.»

Med drugim je naše kmete zlasti zanimala vinarska zadruga v Banji. Zadruga ima tam velikansko poslopje v katerem ima 107 zadrugarjev velike kleti, segajoče daleč pod zemljo. V kletih se nahajajo veliki sodi, v katere shranjujejo zadrugarji svoje vino in je skupno prodajajo. — Bilo je na potovanju še mnogo drugih zanimivosti, ki so naše kmete tako navdušile, da so obljubljali, da še pridejo...

Izlet naših kmetov v Srbijo je velike važnosti za bližnje spoznavanje Srbov. Našemu človeku se je tako nudila prilika, da je videl, kako dober in pošten je srbski seljak in kako nima nič tistih lastnosti, katere so mu za časa naše sužnosti natvezli Nemci. Prisrčni sprejemi od strani srbskih seljakov so marsikateremu Slovenci privabili solze v oči. Naj se taki izleti še vršijo!

Naša valuta.

Vrednost našega denarja je zelo padla in finančni minister išče temu zdravila. V Beogradu se vršijo posvetovanja strokovnjakov o tem, kako bi se doseglo zboljšanje našega denarja in sklenjeno je bilo marsikaj dobrega in koristnega.

Eden od glavnih vzrokov padanja vrednosti našega denarja je prevelik uvoz in premajhen izvoz. Mi veliko kupujemo v inozemstvu, več kakor izvažamo našega blaga in čisto naravno je, da povpraševanje po našem denarju v inozemstvu ni veliko, veliko večje je povpraševanje po tujem denarju v naši državi.

Da se to na nekak način izjednači, se nastavi na tuje blago visoke uvozne carine, zmanjšajo se pa, oziroma sploh odpravijo izvozne carine za naše blago, ki se prodaja v inozemstvo. Ta ukrep je zelo pameten in bo tudi gotovo močno vplival na zboljšanje vrednosti našega denarja, ker bo na ta način uvoz zmanjšan, izvoz pa povečan.

Do sedaj so se v tem oziru delale velike napake. V inozemstvu se je kupovalo blago, ki se tudi doma izdeluje, naših pridelkov pa nismo mogli prodajati v inozemstvo, ker so že itak dragi, še dražji so pa postali zaradi visoke izvozne carine. Sedaj, ko bodo izvozne carine odpravljene, ali pa vsaj močno znižane, se bo lahko izvozilo več lesa in kmetijskih pridelkov.

Tudi druge odredbe je ukrenil finančni minister in upati je, da se vrednost denarja zboljša, ker bo večje povpraševanje po njem. Vsekakor, naša država mora imeti

pred sabo dva cilja: da doseže ravnovesje v proračunu, t. j. da državni izdatki ne presegajo državnih dohodkov, ker potem ne bo treba več tiskati novih bankovcev, kar na vrednost denarja zelo škodljivo vpliva. Zdi se, da bo proračun za prihodnje leto že tak in to bo prvi resen korak k zbolšanju vrednosti denarja. Drugi cilj je pa ta, da se uvoz iz inozemstva tako omeji, da ne bo večji od našega izvoza, ker potem bo inozemstvo primorano iskati naš denar za nakup naših pridelkov in bo moralo ta naš denar tudi dražje plačevati.

Skoraj vse evropske države se morajo boriti z valutnimi težavami, ker gospodarstvo še nikjer ni urejeno. Pri nas so dani vsi pogoji za skorajšnjo ureditev gospodarskih odnošajev in s tem tudi za ureditev valute.

Zelo škodljivo vpliva na vrednost našega denarja tudi delo hujškačev proti državi. To so največji škodljivci, ker oni onemogočajo delo na ureditvi razmer, oni spodkopujejo kredit naši državi v inozemstvu in oni so tudi v veliki meri krivi, da ima naš denar tako majhno vrednost. Ti hujškači se morajo napraviti neškodljivi in razmere se bodo kmalu zboljšale. Proti takim hujškačem morajo nastopiti složno in odločno vsi razumni in trezni ljudje, ki od neurejenih razmer največ trpijo, od neurejenih razmer imajo edino korist — hujškači, ki od tega živijo. Zato je boj proti hujškačem boj za ureditev razmer in za vzpostavitev splošnega blagostanja.

Dobrepolje. V nekem klerikalnem listu se zopet usaja znani «duhoviti» dobrepoljski dopisnik ter pripoveduje Marijinim devicam razne stvari, ki se tudi najbolj klerikalnim možem gnusijo. Predvsem napada požarno brambo in njeno slavnost o priliki 20-letnice. Pozabil pa je povedati, da so ravno Marijine hčerke najbolj plesale z «brati Orlji»! Dalje ve dopisnik tudi, koliko vstopnic se je prodalo na zletu Sokola v Dobrepoljah. Ker ima dopisnik «najbrže» slabe oči, mu svetujemo, da se da preiskati pri kakem zdravniku, da mu bo povedal številko «cvikarja». Stroške mu povrnemo, da bo prihodnjič na sokolskih prireditvah bolje videl. Na splošno željo dobrepoljskih klerikalcev nas bo zapustil načelnik Sokola, g. učitelj Perko, ter se preselil v Velike Lašče. Na njegovo mesto pa pride, kakor smo izvedeli, g. učitelj Rupnik, dosedanji tajnik Sokola v Velikih Laščah. K prihodu Ti kličemo: «Zdravo, bodoči načelnik!» Posebno hud je na Sokola znani zastavonoša Orla «Lovrihov Joško» iz Zdenske vasi. Vsled razburjenosti, ki jo je doživel na orlovskem taboru v Laščah, je prihodnjo nedeljo pogledal malo pregloboko v kozarec in potem ljuto zmerjal Sokolstvo z barabami, svinjami itd. Odgovor bo dajal fant pri sodišču. «Zdinski Jurček» se je malo pomiril, samo eno željo ima še, namreč da bi umrl kakšen Sokol, da bi videl, kam ga bodo pokopali. Potrpi Jurče, tudi to se bo zgodilo, ako Te Vsemogočni prej ne pokliče v boljšo bodočnost. Marijina hčerka, «Kališčarjeva Mica» iz Vidma se je v nedeljo tako razsrdila na člana Sokola, da mu je besno strgala znak s prsi in ga vrgla po hiši. O zadevi o priliki kaj več!

Sodražica. Sicer nismo hoteli in tudi sedaj ne mislimo obširneje odgovarjati na dopisnikove budalosti v «Domoljubu» in «Slovencu». Ker nas dopisnik izziva, naj mu bo na kratko v odgovor: JDS je na vso žalost klerikalcev obdržala svojo pozicijo, 15 manjkajočih glasov je pa pripisati upravičeni odsotnosti naših volilcev. Če je pa v opoziciji stoječa Katoliško-kmetska stranka izgubila 1 mandat, je to kolikortoliko umevno, kajti tudi proti njim je deloval «impozantni» katoliški shod v Ribnici, naprošen je hujskal po občini poslanec Škulj, cela jata lemenatarjev, kaplanov in frančiškanov je letala dan in noč, delovalo je fajmoštrovo rujno vince v Podklancu, delovale so fanatične žene raznih volilcev. Deloval je «Lažiljub» — vse to proti poštenosti, proti koristim občine, ki ječi pod neznošnimi davki. Vkljub vsemu temu, vkljub velikanskemu terorju, vkljub vsem nesramnim lažem ste pridobili en sam mandat! Res je, da imate sedaj večino, pa vendar ni to tako sijajna zmaga, kot si jo predstavljate. Minuli so tisti časi, ko ste bili sami, ko ste delali vse, kakor ste sami hoteli in ni bilo v občinskem odboru niti enega, da bi vas kontroliral ter mogel razkrinkati vse zlo vašega dela! Minulo je vaše neomejeno despotstvo, v občinski odbor stopa 11 odličnih vaših nasprotnikov, med njimi 7 zavednih demokratov in vas je strah! Mi smo prav zadovoljni z izidom teh volitev, saj iz vsega prizadevanja naše stranke — od SKS niti ne govorimo — je bilo razvidno, da se nismo borili pri teh občinskih volitvah v celoti proti SLS kot taki, marveč samo proti nekaterim izza vojne dobe znanim šusteršičijanskim elementom te stranke. Da se je posrečilo župniku z njimi zaenkrat zmagati, je dokaz, da bi njegovi «volilci» ravnotako volili cigana Hudoroviča, če bi ga on priporočal, kot vodiško Johanco, če bi on to želel. To osvet-

luje nerazsodnost njegovih volilcev, katerim je treba še veliko tirolskih let in bridkih izkušenj, predno bodo prišli do spoznanja. In vendar, kaj vam g. župnik vse to koristi? Saj ste imeli itak svoje župane: Bartola, Cvára, Lavriča in gerenta Štupico. Nobeden vam ni bil po volji, ker vam niso mogli in hoteli hlapčevati. Eden je samo pravi. Ta vam bo s svojima trabantoma gotovo še naprej hlapčevsko pokorni sluga. Toda ta naj ne dela računov brez nas! In še nekaj: ne izzivajte več, sicer pride na vrsto nekaj drugega, kar bo bolj smrdečo nego nedeljsko zmagoslavje v farovžu.

Šoštanj. Bolj zagrizenega in zakrknjenega nemčurskega gnezda pač ni, kakor je Šoštanj. Odkar je umrl Nj. Vel. kralj Peter I., jim je začel rasti greben. Ob njegovi smrti ni niti en nemškutar z velepodjetjem Woschnagom vred razobesil črne zastave ali pa se udeležil žalne službe božje. Pač pa redno prirejajo skupne sestanke v nemški hiši z raznimi bratci iz Avstrije in Madžarske, kjer med tulenjem nemških pesmi in pitjem šampanjca dajejo duška svojim germanskim čustvom. Evo slučaja od nedelje 28. m. m.: Cvet tukajšnjih Germanov sedi v Unionu skupno z gosti iz Avstrije in Madžarske. Ko pride slovenska družba, jih začnejo ti izzivati s «Heil»-klici in nemškim petjem. Ko zapazijo, da so med Slovenci Srbi, začno peti tudi madžarsko. Srbin zapoje «Tamo daleko», nakar padejo vsi Germani vmes s svojo «Wien, Wien, nur du allein». Slovenci jih ostro posvare zaradi tega izzivanja, nemškutarji pa so začeli dejansko napadati s stoli. Srbi so kmalu napravili red. Torej sedaj, ko vsa država žaluje, se ti nemčurski predrežeži demonstrativno vesele in nas izzivajo. Sploh se opaža, da se v tem lokalu že dalje časa zbirajo temni protidržavni elementi, ki kujejo razne črne naklepe. Društvo «Sportverein» jim je samo krinka, pod katero lahko uganjajo svoje nemške orgije. Vodje teh nemčurjev so Mravljak, nečak iz Maribora izgnanega Mravljaka, potem neki Wrentschur, ki je pred leti metal naše slovenske dijake iz eksportne akademije na Dunaju itd. Pozivljamo pristojne oblasti, da energično nastopijo proti tem temnim elementom, ker ne pustimo, da bi se avtoriteta naše države na ta ali na oni način kršila, ker sicer smo primorani poseči po radikalnih sredstvih.

Šenčur. Dne 26. m. m. smo imeli imenitno občinsko sejo. Sklical jo je župan na zahtevo klerikalnih občinskih odbornikov, ki nikakor ne morejo preboleti poraza pri občinskih volitvah. Zahtevali so sejo s sledečim dnevnim redom: 1.) Glasovanje za avtonomijo Slovenije. 2.) Izpremembra ustave. 3.) Zahvala gospodu okrajnemu glavarju za odločni nastop proti kaljenju nočnega miru. Dasi bi bil župan sklicanje seje s takim dnevnim redom lahko odklonil, ker ne spadajo te točke v kompetenco občinskega odbora, je vendar sklical sejo, da dá klerikalnim avtonomistom priložnost, da pojasnijo, kakšno avtonomijo hočejo imeti. Po otvoritvi seje zaprosijo napredni odborniki klerikalne, da utemelje svoje želje po avtonomiji, češ, tudi mi smo za avtonomijo, samo radi bi vedeli, ali hočete politično ali gospodarsko avtonomijo in na kakšni podlagi. Spogledovali so se začudeno, kajti avtonomija jim je z devetimi pečati zapečatená knjiga skrivnosti. Končno se ojunaci v avtonomističnih vedah najbolj podkovani Anton Murnik in reče: «Mi hočemo, da smo sami svoji gospodarji kakor smo bili nekdanj v Avstro-Ogrski, da bomo sami sebi gospodovali, da bo-

mo gospodarji na svojem posestvu. Šusteršič je naredil nekaj za narod in Povše tudi. Koliko milijonov je ostalo že doli (namreč v Srbiji) in jih bo še!» Nato zahteva, da dá župan predlog na glasovanje. Na ta govor, v katerem je odkrito priznal, da si želi nazaj časov Šusteršičevega tiranstva, mu odgovarja odbornik Kuralt: «Poznam vašo željo po taki avtonomiji, kakršna je pri srcu gospodu Murniku. Toda za tako avtonomijo naprednjaki ne moremo glasovati. Res je, da so imele avstro-ogrške dežele avtonomijo, seveda vsaka drugačno, res je pa tudi, da so vse te avtonomije skupaj mnogo pripomogle, da so napravili mogočno državo in jo dovedle tako na psa, da ji je ostalo od petdeset le še par milijončkov prebivalstva. Mogoče je, da po tem vzorcu tudi vi prijatelji nekdanje avstrijske avtonomije želite razbiti našo komaj par let obstoječo državo. Če pa želite gospodarsko avtonomijo, povejte, kakšno hočete imeti, in zagotavljam vas, da vas bomo podpirali, če nasvetujete kaj pametnega.» Priporoča županu, naj ne dá predloga na glasovanje, ker ne spada v kompetenco občinskega odbora. Župan izjavi, da ne dá predloga na glasovanje in nato pride drugi predlog: Izpremembra ustave v razpravo. Jagodic, pogoreli županski kandidat, vstane in reče: «Gremo domu, smo že spet enkrat pogoreli.» Eden naprednjakov pa zakliče: «Počakajte, saj sta še dva vaša predloga v razpravi.» — «E, kaj boš čakal, saj tako ni vse skupaj nič,» se odreže možakar in odrine proti vratom, za njim pa še ostali njegovi tovariši. Tako je pogorela v Šenčurju klerikalna avtonomija in z njo vred še izpremembra ustave in zahvala g. okrajnemu glavarju.

Politični pregled.

Vse zanimanje jugoslovanske javnosti se vrti danes okoli

Protičevega poizkusa,

da razbije sedanjo vladno večino. Stojan Protić je star politik, eden od ustanoviteljev radikalne stranke in večkratni minister in ministrski predsednik. Delal je vedno skupaj s Pašićem in je zelo zaslužen za narod in državo, ampak na stara leta pozablja na vso svojo preteklost in nastopa proti politiki svojega dosedanjega tovariša Pašića, iz samega slepega sovraštva do demokratov, ki ne morejo in nočejo odobravati njegovih nazorov, ki so s časom — zastarali. Protić bi hotel na vsak način uničiti Pašićev vpliv v radikalni stranki, da bi prišel potem s pomočjo raznih drugih strank sam — na vladno. Tega pa ne bo dosegel, ker radikalna stranka stoji čvrsto za Pašićem in Protićev poizkus ostane samo poizkus, na veliko žalost naših klerikalcev, ki so si od Protićevih poizkusov marsikaj obetali, kot Protićevi zavezniki iz l. 1919. in 1920.

Te dni so se začela razmejitvena dela med našo državo in Madžarsko in pri tej priliki so se vršile v Prekmurju madžarske demonstracije,

ki so jih pa naše oblasti kmalu zatrle. Prekmursko ljudstvo je slovenske narodnosti, ampak živelo je stoletja pod madžarskim jarmom in se nahaja še danes pod močnim madžarskim vplivom. Zato so imeli madžarski hujskači, ki so uprizorili demonstracije za združenje z Madžarsko, lahko delo in zbrali so par sto ljudi, ki so pred razmejitveno komisijo demonstrirali za združenje z Madžarsko. Hujskači bodo

že dobili zasluženo kazen, naloga vlade pa je, v bodoče bolj gledati na prste madžarskim hujskačem v Prekmurju in onemogočiti njihovo razdiralno delo. Tudi prekmurska duhovščina, čeprav slovenske narodnosti, v narodnem oziru ni zanesljiva, kakor tudi učitelji iz madžarskih časov in skrajni čas bi že bil, da se namesti na vseh prekmurskih šolah samo zavedno slovensko učiteljstvo.

Madžarji se sploh ne morejo spametovati in še vedno

nočejo izročiti Avstriji Burgenlanda,

t. j. deželice na avstrijski meji, ki ima po večini nemško prebivalstvo, pa je bila do sedaj sestavni del Madžarske. Mirovna konferenca je deželo prisodila Avstriji, kamor po vsej pravici tudi spada, ampak Madžari nočejo dežele izročiti in so sprejeli avstrijske orožnike, ki so prišli v deželo — z orožjem! Avstrijsko orožništvo je moralo zapustiti deželo in sedaj se vršijo praske med njimi in madžarskimi tolpami na sami meji. Madžari hočejo proglasiti Burgenland za samostojno republiko, ampak uspeha s svojo politiko ne bodo imeli nobenega, ker mirovne pogodbe se morajo izvršiti in ako je Avstrija preslabša, da odvzame Madžarom njej prisojeni Burgenland, se bo že našla druga sila, ki bo to dosegla. Nemir, ki je nastal zaradi te dežele, ne bo dolgo trajal, to je gotovo in Madžari bodo dobili — po prstih, ker s svojim nemirnim vedenjem ogrožajo vse sosedes, tudi nas in Češkoslovaško. Mi smo pa močni dovolj, da ukrotimo nemirne Madžare!

Po najnovejših poročilih sodeč, bo kmalu rešeno

vprašanje Reke,

ki ga italijanska vlada vedno zavrača, ker se reško prebivalstvo noče ukloniti njeni volji. Že zdavnaj so bile volitve v reško konstituantno, pri katerih je zmagala stranka profesorja Zanelle, ki zahteva samostojno Reko. Italijanska vlada pa ni dopustila, da bi ta stranka prevzela v svoje roke vladno na Reki in Zanelle je moral postaviti reško vladno v Bakru, na jugoslovanskem ozemlju. Sedaj pa javljajo iz Rima, da misli italijanska vlada vendar odnehati in izročiti Reko stranki, ki je dobila pri volitvah največ glasov. Morda se to res zgodi, ampak veliko ni dati na rimska poročila.

V Mali Aziji se vršijo še vedno

hudi boji med Grki in Turki in Turki so začeli po težkih porazih, ki so jih doživeli, zopet zmagovati. Najnovejša poročila zatrjujejo, da se Grkom prav slabo godi. Ta spor med Grki in Turki zaradi Male Azije ne bo še tako kmalu končan!

Iz Rusije poročajo zopet o večjih nemirih in o

velikem uporu v Ukrajini

proti boljševikom. Na Ruskem pač tako dolgo ne bo miru, dokler bodo tam vladali boljševiki z nasiljem. Zdi se, da hočejo boljševiki Rusijo popolnoma uničiti, pa upati je, da bo prej — konec njih, kakor Rusije, ki se bo boljševikov prej ali slej vendar osvobodila.

Zdravnik in stara devica. Nekaj dunajski zdravnik je nasvetoval stari gospodični, naj se omoži, ker potem ne bo več tožila o boleznih. Gospodična mu je hitro odgovorila: «Vzemite me kar vi, gospod zdravnik!» Ker pa tudi zdravnik ni bil v zadregi z odgovorom, je odvrnil: «Zdravnik le zapiše zdravilo, zavžije ga pa ne!»

Gospodarstvo.

PODPISUJTE DRŽAVNO 70DSTOTNO POSOJILO!

Na razna vprašanja, zakaj se namerava uporabiti novo državno investicijsko posojilo in kakšne ugodnosti nudi podpis gotove vsote podpisniku, odgovarjamo sledeče:

Novo državno posojilo v znesku 500 milijonov din. se uporabi izključno le za zboljšanje prometa, t. j. za gradnjo novih in započetih železniških prog, naprav in popravila pristanišč, cest, potov itd. To bo v korist nam vsem, saj bo z izboljšanim prometom omogočen in pospešen prevoz blaga, ki bo s tem tudi mnogo cenejši, nego ponekod prevoznja z vozovi in avtomobili. Z izboljšanim prometom bo oživila izvozna trgovina, kar pa je velik pogoj za zboljšanje naše denarne vrednosti.

Da se bo to državno posojilo uporabilo res le za zboljšanje prometnih sredstev, bo skrbel posebni nadzorovalni parlamentarni odbor.

Posojilo se bo obrestovalo po sedem odstotkov. Takšnih obresti ne dajejo drugi denarni zavodi. Tekom desetih let ne sme država znižati teh obresti. Po desetih letih pa, ako hoče država znižati obresti, mora prej ponuditi imejteljem obveznic državnega posojila izplačilo celega zneska, ki ga je imejtelj podpisal. Tu se pa lahko potem imejtelj odloči, kakor se mu zdi prav.

Posojilo je prosto vseh davkov in uživa pupilarno varnost. Ako bo slučajno oni, ki je podpisal posojilo, potreboval denar, lahko lombardira (zastavi) obveznice pri Narodni banki ali njenih podružnicah (tako v Ljubljani) in dobi 75 odstotkov nominalnega vpisanega zneska proti 60dostotnim obrestim.

Zaradi vseh teh ugodnosti pojdemo in podpišimo posojilo, ako imamo kakšne prihranke! Kakor smo že zgoraj omenili, bomo koristili s tem samo samim sebi: Pripomogli bomo k izboljšanju naše valute in poleg tega bomo dobivali za popolnoma varno naložen denar visoke obresti.

ZADRUŽNI KONGRES V LJUBLJANI.

Dne 30. septembra se vrši v Ljubljani v Akademskem domu poleg hotela Union tretji zadružni kongres, odkar se je jugoslovansko zadružništvo zedinilo. Prvi kongres leta 1919. je bil v Beogradu, drugi pa l. 1920. v Zagrebu.

Ob tej priliki se vrši tudi glavna skupščina Glavnega zadružnega saveza, ki je generalna zveza vseh 12 zadružnih zvez v Jugoslaviji in ki ima svoj sedež v Beogradu. Glavne skupščine in kongresa se udeležijo zastopniki srbskega in hrvatskega zadružništva. Vsled tega je dolžnost slovenskih zadruharjev, da se polnoštevilno udeležijo zadružnega kongresa in s tem pokažejo srbskim in hrvatskim zastopnikom, da tudi znajo ceniti zadružništvo.

Na dnevnem redu bodo predavanja strokovnjakov o važnih vprašanjih. M. Avramović, predsednik Glavnega zadružnega saveza, predava o poljedelskem kreditu; Miloš Štibler, šef kabineta v ministrstvu poljoprivrede o skupnem enotnem zadružnem zakonu; A. Kralj, tajnik Zadružne zveze o oblikah varčevanja in Avramović, Jurić in Lesničar predavajo o kulturi sela.

= Vrednost našega denarja. Dne 21. t. m. se je dobilo za 15 in pol naše krome 100 avstrijskih kron, za okoli 250 naših kron 100 češkoslovaških kron, za 40 naših kron 100 madžarskih kron, za 202 do 206 naših kron 100 nemških mark, za 890 do 910 naših kron 100 laških lir, za 209 do 213 in pol naših kron 1 dolar. Naša valuta je v zadnjem času zelo padla. Vzrokov za padec je več. Slab denar, ki ni obetal nič dobrega, nam je zapustila že Avstrija. Velik vzrok, da naš denar v inozemstvu nima zaupanja, je ta, da tudi nima zaupanja v našo državo. Zaupanje v našo državo pa so uničevali z državo nezadovoljni rovarji, tako radičevci, frankovci itd. Tudi naši klerikalci so med temi, ki so podžigali k neupravičenemu nezadovoljstvu ljudi, ki so danes protidržavno razpoloženi.

= Cene na ljubljanskem trgu. Goveje meso druge vrste in dobre kvalitete 20 do 24 K za kilogram, prvovrstno volovsko meso 28 do 32 K, telečje meso 18 do 22 K. Najvišja cena za slanino je 58 K za kilogram. Slanine na trgu zelo primanjkuje. Ker so izvozne tvrdke prenehale kupovati jajca, je prišlo na trg zadostno število jajc. Najvišja cena za jajca je 3 K za kos. Solata velja najlepša glava 2 K. Zelnata glava stane 5 K, ohrovt 6 K, kislo zelje 10 K za kilogram, čebula pa 5 K. Moka št. 0 je po 18 K, koruzna po 12 K, koruzen zдроб 13 K, ajdova moka prve vrste 18 K, druge 16 K, otrobi 6 K, kaša 12 K, ješprej 12 K, fižol prve vrste 10 K, oves 8 K kilogram. S sadjem je trg stalno založen popolnoma zadostno; glede kakovosti kakor glede množine z domačim, štajerskim in pred vsem banaškim blagom. Špeci-risKO blago ima sledeče cene: Kava Portoriko 106 K, Santos 74 K, Rio 56 K, sladkor v kockah 50 K, v kristalu 46 K, riž prve vrste 26 K, druge vrste 22 K, namizno olje 52 K, vinski kis 10 K liter, navadni 4 K, mleti poper 62 K kg, paprika najslabše vrste 60 K, najboljše vrste 104 K, petrolej 18 K liter. Testenine prve vrste 28 K, druge vrste 24 K kg. Mleko liter 8 K.

= Cene na zadnjem mariborskem živinskem sejmu za 1 kg žive teže: Debeli voli 14 do 18 K, poldebeli voli 11 do 15 K, plemenski voli 10 do 13 K, biki za klanje 7 do 11 K, debele klavne krave 12 do 16 K, plemenske krave 10 do 15 K, molzne krave 7 do 11 K, breje krave 8 do 12 K, teleta 8 do 11 K, krave za klobasarje 5 do 7 K, plemenske svinje 28 kron, svinje za zakol 26 do 30 K, mladi prašički 8 do 12 tednov stari komad 180 do 320 K, mladi prašički 8 do 12 tednov stari komad 350 do 600 kron, mladi prašiči 3 do 6 mesecev stari komad 420 do 900 K, eno leto stari prašiči komad 1000 do 2100 K.

= Cene na zagrebškem trgu so bile dne 19. septembra za 100 kg: pšenica 1070 do 1080 K, koruza 865 do 880 K, oves (neočiščen) 770 do 780 K, beli fižol 1100 K, pisani fižol 990 do 1000 K, otrobi z vrečami 590 K. Moka št. 0 je stala z vrečami 16.60 K 1 kg.

= Sijajen uspeh obrtne razstave v Mariboru. Zadnje nedeljo je obiskalo obrtno razstavo v Mariboru poleg domačinov tudi veliko število deželanov, ki so z zanimanjem ogledovali razstavljenega lepa obrtniška dela. Med drugimi so si ogledali razstavo tudi general Maister, mariborski župan Grčar in mestni komandant v Mariboru pukovnik Bogičević.

= Obrtniki, ki si niste še ogledali mariborske obrtne razstave, se vabite, da storite to v soboto in nedeljo. V nedeljo dne 25. t. m. je zadnji dan. Kranjski obrtniki napravijo ta dan skupni zlet v Maribor, da si ogledajo razstavo. Ravnotako dospejo tudi hrvaški obrtniki iz Zagreba.

= Poljedelska razstava v Štipu. Srpsko poljoprivredno društvo v Štipu

privedi poljedelsko razstavo od 9. do 11. oktobra.

= Cene hmelja v Zlatcu na Češkem so bile dne 15. septembra: 6600 češkoslovaških kron za 50 kg (to je nad 340 naših kron za 1 kg). Zastopniki raznih pivovarn pa so dobili naročilo, da ne smejo več nakupovati hmelja s ceno preko 6000 češkoslovaških kron za 50 kg (to je nad 300 naših kron za 1 kg). Vsled tega trgovina zastaja, ker pridelovalci ne marajo prodajati hmelja po teh cenah.

= Izvoz živine iz Češkoslovaške za-bra-njen. Zaradi pomanjkanja mesa je nadaljnji izvoz živine iz Češkoslovaške zabranjen.

= Velika ležišča železne in manganove rude v Srbiji. Skupina privatnih inženjerjev je izsledila v bližini Bitolja v Srbiji velike žile mangana in železne rude. Ministrstvo za šume in rude je odposlalo v Bitolj posebno komisijo, da preišče odkrite rudnike.

= Svetovna vinska letina. Vina se bo letos vsled suše skoro povsod pridelalo manj kot lani. V Italiji ga bo, kakor računajo, 10 milijonov hektolitrov manj kot druga leta. Vendar pa bo letošnje vino zelo dobre kakovosti.

= Avstrijsko-jugoslovanski obmejni promet. Prihodnje dni se pričene v Beogradu nova pogajanja za ureditev jugoslovansko-avstrijskega obmejnega prometa.

Beleške.

+ Lepo biti komunist. Z Dunaja se poroča, da se našim komunističnim junakom, ki so tja zbežali, ne godi slabo. Tam tvorijo posebno boljševisko ekspozituro, katere načelnik je dr. Lemež. Denarja za veseljačenje imajo dovolj, ker ga dobivajo iz Rusije. Ne delajo nič, temveč samo ugibljejo, kako bi spravili Jugoslavijo v nesrečo. Tako kradejo v lenem brezdelju Bogu čas in mislijo, da bodo rešili svet. Ne v komunizmu, temveč v delu je rešitev sveta.

+ «Domoljubu» nikakor ne gre v glavo točka o ustavi, ki govori o šolski vzgoji v duhu verske strpljivosti. «Domoljub» je odločno proti, češ da pomeni ta strpljivost boj proti katolicizmu. Nasprotno, od strpljivosti je nestrpljivost in ta je potemtakem «Domoljubu» bolj všeč. Vzgoja mladine v fanatičnem sovraštvu do drugovercev bi bila torej ideal «Domoljubarskega» krščanstva. Daleč je padla katoliško-klerikalna morala. Smilijo se nam nerazsodni ljudje, ki podležejo takšnim naukom, ki nimajo s Kristusovimi nauki nič skupnega. Ni čudno, da imajo pri nas poseben tip terciarjk, ki čepijo po cele dneve po cerkvah in zavijajo oči, a zunaj cerkve obirajo ljudi ter prerogajo in prekritizirajo s svojo omejeno pametjo vse in vsakogar.

+ «Domoljubu» se ni zdelo vredno, prinesiti par vzpodbudnih besed za podpisovanje državnega posojila. «Domoljub» seveda nima prostora za kaj takega. Obrekovati naprednjake, to pa že, to! S «katoliškim» zavijanjem dejstev misli «Domoljub», da bo več koristil ljudstvu, kakor če mu kaj pametnega nasvetuje.

Novosti.

* Sedemdesetletnica Ivana Hribarja. Dr. Ivana Tavčarja tovariš, prijatelj in odlični politični sobojevnik Ivan Hribar je slavil dne 19. t. m. 70letnico svojega rojstva. (Rojen dne 19. septembra 1851. v Trzinu pri Domžalah.) Politična in kulturna zgodovina Slovencev je tesno združena tudi z imenom Ivana Hribarja. Vseslovan-ka in češko-jugoslovanska vzajemnost je imela v njem velikega podpornika. Odlično se je udeleževal tudi na gospodarskem polju. Razumljivo je, da njegovo delovanje za našo ni bilo všeč stari Avstriji. Zato

je bil tudi on med vojno interniran. Kot bivši ljubljanski župan ima velike zasluge za razcvit mesta Ljubljane. Danes vrši najvišjo funkcijo državne oblasti v Sloveniji. Bodi mu še mnogo srečnih let!

* Zgodovinski dan. Dne 15. t. m. so potekla tri leta, kar je srbska vojska s pomočjo dobrovoljcev, med katerimi je bilo tudi znatno število Slovencev, prebila bolgarsko-nemško solunsko fronto. Ta dan je zgodovinski dan začetka našega osvobojenja. Slava junakom!

* Trinajsto obletnico septemskih dogodkov leta 1908. v Ljubljani smo obhajali dne 20. septembra. Takrat sta padla pod streli avstrijskih vojakov Adamič in Lunder. Takratni dogodki so bili prvi večji pojav revolucionarnega duha proti mačehi Avstriji. Ta revolucionarni duh se je vedno bolj širil in nam končno pripomogel do osvoboditve. Z našo svobodo je prišlo tudi maščevanje za Adamiča in Lundera. Jugoslovanskima mučenikoma bodi ohranjen trajen spomin!

* Bivši habsburški dvorni vlak v lasti kralja Aleksandra. V Ljubljano je dospel iz 9 vagonov obstoječi dvorni vlak bivšega cesarja Karla, ki ga je prisodila zavezniška reparacijska komisija naši kraljevini in preide tako v last našega kralja Aleksandra. Iz Ljubljane se je vlak takoj odpeljal v Beograd.

* Umrla je v Ljubljani ga. Marija dr. Treova, soproga odvetnika g. dr. Dragotina Treo in tašča odvetnika g. dr. Frana Novaka v Ljubljani. Izhajala je iz znane narodne kraške rodbine Mahorčičeve v Sežani. Prizadetim žalujočim naše najiskreneje sožalje!

* Umrl je mali Peter Majcen, edini sinček g. Franca Majcena, tajnika JDS v Ljubljani. Prizadetim staršem naše sožalje!

* Prebivalstvo Slovenije. V soboto je bil ministru za socialno politiko predložen izid ljudskega štetja na ozemlju slovenske pokrajinske uprave. Vseh prebivalcev je en milijon 56 tisoč 464, med njimi je po materinskem jeziku 985.155 Slovencev, 10.721 Srbohrvatov, 4196 drugih Slovanov, med njimi največ Rusov in nekaj Čehov; Nemcev je 39.631, Madžarov 14.897, Italijanov 680, dalje 14 tisoč 63 tujih državljanov in 16.454 «neodločnih». Med tujimi državljani je večina Avstrijev in nekaj Madžarov, nekaj Čehov in vsi drugi Rusi, med neodločnimi so šteti vsi oni begunci iz Primorja, pri katerih še vprašanje opcije in državljanstva ni rešeno, ter znatno število Nemcev, ki se še niso odločili, da odidejo. Po veroizpovedanju imamo 6627 pravoslavni, 501 grškega katolika, 27.253 protestantov, 650 muslimanov, 946 izraelitov (samo v Prekmurju nad 600!), vsi drugi so rimski katoliki. Ti rezultati so predhodni. Revizija prinese še neke popravke štetja, ki pa ne morejo spremeniti obče slike.

* Število bankovcev v prometu. Dne 8. septembra je bilo v prometu za 4 milijarde 287 milijonov 234 tisoč 145 dinarjev papirnatega denarja.

* Enotna invalidska organizacija za vso kraljevino se je ustanovila dne 6. t. m. v Beogradu. Na zborovanju so bili tudi zastopniki slovenskih in hrvaških invalidskih organizacij.

* Vlom v mestno župnijsko cerkev v Ptuj. Te dni so neznani roparji vlomili v župnijsko cerkev v Ptuj in odnesli iz tabernaklja monstranco in kelih. Hostije so pometali po klopih. O vlomilcih ni sledu.

* Zagonetna smrt. V bližini Kumberga na Koroškem so dne 12. septembra v nekem gozdu našli okostje nekega 50 do 60 let starega moža. Truplo je bilo popolnoma strohnjeno. Pod srajco so našli vrečico iz platna, v njej pa veliko število ameriških papirnatih bankovcev, ki so bili tako poškodovani, da so brez vsake veljave. Ker na truplu umorjenega niso našli nobenega znamenja kakega nasilja, se sedaj vrše poizvedbe po neznanem možu, ki je imel pri sebi tako veliko vsoto denarja.

* **Obsojen klerikalni hujškač.** Pred ljubljanskim deželnim sodiščem je bil obsojen Rudolf Simončič iz Horjula, ker je pred občinskimi volitvami agitiral v vasi Podolnici za klerikalce tako, da je žalil nadučitelja Antona Urbančiča. Med drugim je dejal proti njemu, da tako slabega človeka ne pozna, kot je nadučitelj. Za svoje »katoliško« obrekovanje je prejel zaslužen plačilo.

* **Italijanski izzivalci.** V našo kraje prihaja vse polno italijanskih mešetarjev nakupovat živino. Mi nimamo nič proti njim, če dobro plačajo in če se dostojno vedejo, toda ti kalabreži, ki trdijo o sebi, da imajo visoko kulturo, kažejo povsod svojo nekulturno obsejnost, kot da so kje doma. Tako smo jih slišali v Ljubljani ponovno izgovarjati v svojem jeziku psovke na naš narod. Če se bi pa kakšnemu teh predrznih mešetarjev pripetilo, da bi ga kdo na neljub način podučil, da ima na naših tleh spoštovati naš narod, pa bi bili »vsi križi dol« in italijanska vlada bi gotovo zahtevala zadostne za žalitev svojega državljanca.

* **Od vojaške straže do smrti ustrejen.** Prejšnji teden v noči od petka na soboto se je dogodil pred Codellijevim gradom v Ljubljani tragičen slučaj. 19letni baron Anton Codelli je prišel dotični večer nekoliko vitjen do tam se nahajajočega vojaškega skladišča, kjer se je vsedel v seno in jel pušiti cigareto. Vojaški stražnik je ogenj videl in zaklical: »Stoj! Codelli pa je jel bežati, vsled česar je

oddala vojaška straža 4 strele, da ga preplaši in zaustavi. Med tem se je Codelli skrnil. Komandir straže je poslal patruljo, da ga poišče, in res ga je našla skritega v grmovju in ga zvlekla ven, da ga odvede v stražnico. Nekaj časa je šel mirno z vojak, naenkrat pa se je strgal in ušel. Ker se na klic: »Stoj! ni ustavil, je oddal stražnik strel, ki je zadel Codellija zadaj v glavo, da se je ta zgrudil takoj mrtev na tla. Krivda zadene v tem slučaju samo Codellija, ki bi kot inteligenten človek moral vedeti, da se v senu ne sme pušiti in da se ima na klic: »Stoj! takoj brezpogojno ustaviti. V Ljubljani se je vsled tega slučaja govorilo tudi, da so ga vojaki topli. To pa je izmišljena laž. Samo takrat, ko so ga vlekli iz grmovja, ga je sunil vojak s puško, ker ni hotel vstati. Vojaki so izvrševali samo svojo dolžnost. Zlasti pa je bila potrebna poostrena paznost pri vojaškem skladišču, okoli katerega so že nekaj časa opazovali sumljive elemente.

Razno.

× **Odkrito egipčansko pokopališče.** Neki učenjak je odkril nedavno blizu Kaira skoro celo egipčansko pokopališče. Med drugimi mumijami so izkopali tudi zelo dobro ohranjeno mumijo mlade deklice, pokopane pred 8000 leti. Na sarkofagih (kamenite krste) so risbe, ki prikazujejo življenje Egipčanov nekoliko tisoč let pred Kristusovim rojstvom.

× **Goreča gora.** V Avstraliji se nahaja gora, katero imenujejo domačini Vingen, kar pomeni v jeziku avstralskih črncev »goreči les«. Gora je znana Evropejcem že iz leta 1825., ko so jo hoteli prekopati neki evropski lovci, ali se ji vsled silne vročine niso mogli niti približati. Na nekaterih krajih znaša vročina celo preko 100 stopinj. Izprva se je mislilo, da je ta gora vulkan, toda pred kratkim so učenjaki dognali, da ima gora v sebi velikanska ležišča premoga, ki gorijo. Po prostoru, ki je doslej izgorel, računajo, da gori gora Vingen že 2550 let.

Ženski kotichek.

Ciganska juha. Zreži na tanke listke rumeno kolerabo, peteršilj in zeleno; prideni še pest riža, paradižnik, celo čebulo, soli, paprike, par zrn popra in toliko vode, kolikor potrebuješ

juhe. Ko se je to kuhalo eno uro, vzemi čebulo in celi poper iz juhe, napravi na masti temnorumeno prežganje ter ga deni v juho, ki naj potem vre še nekaj časa. Prideni tudi sesekljane zelenega peteršilja.

TAM PREKO JE BEDA, TAM PREKO TREBA POMOCI! — ALI STE ŽE ČLAN „JUGOSLOVENSKE MATICE“?

Varčna gospodinja
rabi edinele

GAZELA MILO

ki je najboljša
in najcenejša!

Iz Havre v Ameriko
samo **6 dni.**

Edin najkrajše črte preko Havre, Cherbourg-a in Antwerpen-a v Newyork.

Vozne listke in zadevna pojasnila izdaje edin. konc. potovalna pisarna

IVAN KRAKER

= v Ljubljani, Kolodvorska ulica 41, blizu glavnega kolodvora. =

Ministrstvo financ kralj. Srbov, Hrvatov in Slovencev.

7 % državno investicijsko posojilo l. 1921. v iznosu Din. 500,000.000.

Poziv na vpis.

Minister financ kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev na temelju Uredbe z dne 27./VI. 1921 Dšt. 7941 vzakonjene s členom 130 Ustava pozivlje na vpis

7 % državnega investicijskega posojila v nominalnem znesku Din. 500,000.000.

To posojilo je investicijsko ter se bo porabilo izključno v svrhu splošnega dobra kakor: popravilo, izvršitev in razširjenje železniškega prometa, stavbo novih in dovršenje započetih železniških prog, napravo in popravila pristanišč, cest, potov itd.

Nominalni iznos posojila je Din. 500,000.000 izdan al pari v kosih po Din. 100, 500, 1000, 5000 in 10 000 v 50.000 serijah po 100 številkih, obresti so 7 % na leto ter se izplačujejo dekurzivno brez vsakega odbitka v polletnih kuponih in to 15. marca in 15. septembra vsakega leta pri vseh javnih blagajnicah in za to pooblaščenih denarnih zavodih brez odbitka kakršnega koli davka, kolka in takse.

Prvi kupon se izplačuje 15. marca 1922. V teku 10 let se to posojilo ne more konvertirati, niti v tem času obrestna mera znižati. V slučaju, da se posojilo po preteku 10 let konvertira, mora se imejteljem obveznic ponuditi izplačilo v nominalnem iznosu.

Posojilo je amortizacijsko ter se izdaja na 50 let. Amortizacija počenja 4 leta po emisiji, ter se vrši enkrat na leto pri Generalni direkciji državnih dolgov z žrebanjem ali odkupom po določenem amortizacijskem načrtu, ki je na obveznici natisnjena. Posojilo je zavarovano s hipoteko, a potrebna vsota za anuitet (obresti in amortizacijo) stavila se bo vsako leto v budget (državni proračun), za pokritje pa bodo služili pred vsem dohodki dotičnega investicijskega objekta.

Kuponi zastarajo 5 let potem, ko so zapadli, a izžrebane obveznice 30 let po žrebanju.

Posojilo bo kotirano na vseh domačih borzah

Obveznice tega posojila so ravnopravne ostalim državnim obveznicam, uživajo pupilarno varnost, morejo se polagati kakor kavcije, upotrebjevati za fonde, ustanove, depozite pri vseh javnih blagajnah in privatnih podjetjih.

Obveznice se morejo lombardirati pri Narodni banki kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev ter njenih podružnicah po zakonskih propisih.

Obveznice in kuponi tega posojila so prosti vsakega sedanjega in bodočega davka in doklade, kakor državnih tako tudi ostalih (oblastnih, okrožnih, sreskih in občinskih) kakor tudi vsih taks in pristojb v kraljevini.

Vpis se bo vršil od 1. do 30. septembra 1921.

pri vseh denarnih zavodih kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev pod zgoraj navedenimi pogoji (za vsakih 100 Din obveznice Din. 100 v gotovini) Za kontrolo porabe tega posojila se bo izvolil poseben parlamentarni odbor.

Ko bo celo posojilo porabljeno, podal bo minister financ Narodni skupščini kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev poročilo o skupni porabi istega.

Beograd, meseca julija 1921.

Minister financ: **Dr. Kosta Kumanudi s. r.**

Delniška glavnica
K 30,000.000

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerva: okrog
K 10,000.000

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in tire-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača banka iz svojega

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa to- in inozemska mesta.

Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovaške kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borsna naročila in jih izvršuje najkvalitetneje.

Brzjavni naslov: Jadranska.

Telefon št. 257.